

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå för avläggande av juris doktorsexamen i *processrätt* vid Juridiska institutionen

Högskolepoäng:

Forskarutbildningen för doktorsexamen motsvarar studier om sammanlagt 240 högskolepoäng. En forskarstuderande som ursprungligen planerat att avsluta sin utbildning med doktorsexamen ska kunna avsluta sina studier med licentiatexamen om utbildningen omfattar minst 120 högskolepoäng och i övrigt uppfyller kraven på en licentiatexamen.

Fastställd: 2007-11-12, Handelshögskolans fakultetsnämnd

Reviderad: 2019-10-23, av Handelshögskolans fakultetsstyrelse

1. Mål med utbildningen

Forskarutbildningen syftar på ett övergripande plan till att skapa förutsättningar för ny rättsvetenskaplig kunskap som präglas av vetenskaplig redlighet, självständighet, metodologisk stringens och stor teoretisk medvetenhet samt djup och bred kunskap inom det rättsliga fältet som är av relevans för avhandlingsprojektet. Mot bakgrund av Juridiska institutionens förankring på Handelshögskolan syftar utbildningen därutöver att säkerställa att doktoranden efter avlagd examen har goda insikter i vetenskapliga metoder utöver vad som traditionellt ryms inom det processrättsliga området. Generella mål för forskarutbildningen följer av examensordningen i HF 1993:100.

Doktorand som avlagt doktorsexamen i *processrätt* vid Juridiska institutionen i Göteborg ska ha kunskap om den rättsvetenskapliga forskningens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och dess relation till övriga vetenskaper. Doktoranden ska visa förmåga att i ett sådant perspektiv kritiskt reflektera över det egna ämnet.

Doktorand som avlagt doktorsexamen i *processrätt* vid Juridiska institutionen i Göteborg ska ha god förmåga att uttrycka sig väl i tal och skrift samt att på ett pedagogiskt sätt kommunicera sina forskningsresultat även utanför akademiska sammanhang.

Under forskarutbildningen ska doktoranden förvärva kunskap om planering och genomförande av forskningsprojekt.

Efter fullgjord utbildning ska doktoranden ha god förmåga att verka som akademisk lärare och forskare samt att utföra avancerade rättsliga arbetsuppgifter inom annan offentlig eller privat verksamhet.

2. Behörighet

För att bli antagen till forskarutbildningen krävs att sökanden har dels grundläggande behörighet, dels särskild behörighet (HF 7:35). Vidare krävs att sökanden bedöms ha den förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har avlagt en examen på avancerad nivå, fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Särskild behörighet har den som vid ett svenskt lärosäte avlagt juristexamen eller motsvarande eller inom eller utom landet tillägnat sig kunskaper som ger motsvarande kompetens. Vid värderingen av om kunskaperna är tillräckliga ska hänsyn särskilt tas till vad som krävs för att

framgångsrikt genomföra forskarutbildningen inom ett särskilt ämnesområde. Sökande ska äga tillfredsställande språkkunskaper i svenska eller engelska.

3. Antagning och urval

Beslut om antagning till forskarutbildningen fattas av prefekt efter beredning i Forskningsutskottet. Prefekten får till forskarutbildningen bara anta sökande som anställs som doktorand. Reglering av förutsättningar för doktorandanställningar återfinns i HF 5 kapitlet och i Göteborgs universitets föreskrifter.

Urval mellan behöriga sökande ska i enlighet med HF 5:5 främst baseras på en bedömning av de sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Vid urval görs en helhetsbedömning med beaktande av den sökandes kapacitet, det planerade projektets kvaliteter samt institutionens förutsättningar att ge nödvändigt stöd. Mer detaljerade anvisningar om urvalsprocessen finns utvecklade i institutionens rutiner för antagning till forskarutbildningen.

4.Handledning och den individuella studieplanen

I samband med antagningen till forskarutbildningen ska två handledare utses. Huvudhandledaren ska ha docentkompetens och vara anställd vid institutionen. Huvudhandledaren har ett övergripande ansvar för att doktoranden får det stöd och den hjälp som behövs för att genomföra utbildningen inklusive avhandlingsarbetet och ansvarar därutöver även för att hålla Forskningsutskottet underrättad om arbetets/utbildningens framskridande. Minst en av handledarna ska ha genomgått handledarutbildning eller bedömas ha motsvarande kunskaper. Handledarens närmare åtaganden framgår av separat handledarinstruktion.

För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan i samband med antagningen, vilken ska fastställas av prefekten efter samråd med doktoranden, handledaren och doktorandexaminatorn (examinatorn på forskarutbildningsnivå). Den individuella studieplanen ska följas upp minst en gång varje år och revideras vid behov. Doktorand och handledare ska skriftligen intyga att de tagit del av den individuella studieplanen samt eventuella revideringar som görs i den.

Såväl handledare som doktorand är skyldiga att anmäla avvikelse i den individuella studieplanen. Om särskilda svårigheter kan förutses bör en tätare uppföljning samt kompletterande tillvägagångssätt övervägas. Den individuella studieplanen ska innehålla uppgift om tidplan, handledare, finansieringsplan, avhandlingens inriktning/titel, övriga punkter i enlighet med HF 6:29 och lokala riktlinjer.

5. Utbildningens innehåll

Forskarutbildningen för doktorsexamen motsvarar studier om fyra år.

Huvuddelen av utbildningen består av författandet av en avhandling (doktorsavhandling), motsvarande 177 högskolepoäng. Vidare ska forskarutbildningskurser om 63 högskolepoäng genomföras.

Obligatoriska kurser (33 högskolepoäng)

De obligatoriska kurserna syftar till att göra doktoranderna förtrogna med vetenskaplig teori och metodik i allmänhet, att stärka doktorandernas förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt skapa tillfällen för självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer. Forskarutbildningens obligatoriska del omfattar 33 högskolepoäng. Följande kurser erbjuds av institutionen och fakulteten.

1. Vetenskapsteori och rättsvetenskap 7.5 högskolepoäng
2. Samhälls- och beteendevetenskaplig metod med relevans för rättsvetenskapen 7.5 högskolepoäng

3. Rättsvetenskapliga tolkningsmetoder, 7,5 högskolepoäng
4. Marstrandseminarieserien, 7,5 högskolepoäng.
5. Research Ethics, 3 högskolepoäng.

Valfria forskarutbildningskurser (30 högskolepoäng)

De valda kurserna ska tydligt bidra till att de inledningsvis angivna övergripande målen för forskarutbildningen uppfylls.

De valfria kurserna syftar dels till att säkerställa att doktoranderna ges utrymme till fördjupade studier i för avhandlingsprojektet betydelsefulla metoder, teorier och diskurser. Doktoranden har möjlighet att tillgodoräkna sig kurser, seminarier, konferenser och liknande, interna eller externa, där han eller hon tar en aktiv roll, med sammanlagt 15 högskolepoäng.

De valfria kurserna syftar även till att säkerställa att doktoranderna på olika sätt uppmuntras att ta externa, internationella, kontakter under forskarutbildningen. Doktoranden har möjlighet att tillgodoräkna sig sådana kurser, seminarier, konferenser och liknande, där han eller hon tar en aktiv roll, med sammanlagt 15 högskolepoäng.

För doktorander som avser göra en akademisk karriär är utvecklandet av högskolepedagogisk förmåga centralt. Pedagogiska kurser kan ge sammanlagt 5 högskolepoäng.

Beslut om fullgörande av forskarutbildningskurser fattas av doktorandexaminator (examinator på forskarutbildningsnivå) efter beredning i Forskningsutskottet.

Tillgodoräknande

Doktorand kan tillgodoräkna sig högskolepoäng från annan forskarutbildning. Beslut om tillgodoräknanden och därmed vidhängande avräkning av studietid fattas av doktorandexaminator (examinator på forskarutbildningsnivå), efter beredning i Forskningsutskottet. Tillgodoräknanden ska vara kopplat till beslut om avräkning i finansieringstid som motsvarar den tillgodoräknande högskolepoängen.

Om det finns särskilda skäl kan doktorand tillgodoräkna sig högskolepoäng från utbildning som motsvarar institutionens obligatoriska kurser. Beslut fattas av doktorandexaminator (examinator på forskarutbildningsnivå) efter beredning i Forskningsutskottet.

6. Avhandling och disputation

Fokus i utbildningen ligger på författandet av en vetenskaplig avhandling som resulterar i att ny kunskap tillförs. Avhandlingen kan antingen utformas som en monografi eller som en sammanläggningsavhandling.

Doktorandens arbete med avhandlingsmanus följs upp genom fyra obligatoriska tillsynsseminarier som anordnas i samråd mellan handledare och Forskningsutskottet. Tillsynsseminarier som inte godkänns av Forskningsutskottet ska kompletteras eller göras om. Åtgärderna ska dokumenteras i den individuella studieplanen.

Uppläggningsseminarium

Under första året ska doktoranden hålla ett uppläggningsseminarium på institutionen där avhandlingsprojektet presenteras.

Tvåårsseminarium

Vid seminariet, som ska hållas före utgången av det andra året av utbildningen, ska doktoranden lägga fram en längre text angående något eller några avsnitt i avhandlingen.

Textseminarium

Seminarier ska hållas senast innan tre fjärdedelar av utbildningstiden har passerat. Doktoranden ska presentera en väsentlig del av sitt avhandlingsmanuskript för diskussion. Vid seminariet ska tankar, struktur och disposition samt framställningens form i arbetsmaterialet diskuteras.

Slutseminarium

Innan doktoranden avlägger sin doktorsavhandling för disputation ska Forskningsutskottet anordna ett slutseminarium. Vid slutseminariet ska ett fullständigt manus läggas fram.

Disputation

En doktorsavhandling ska kritiskt granskas vid en offentlig disputation där doktoranden får möjlighet att försvara den. Disputationen anordnas av Juridiska institutionen.

För doktorsexamen krävs att doktoranden har fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) godkänd och att doktoranden fullföljt forskarutbildningen vid Juridiska institutionen med godkänt resultat. Doktorand som önskar disputera och som fullgjort slutseminarium ansöker om detta på en text som doktoranden ger in till Forskningsutskottet.

En doktorsavhandling kan erhålla betyget underkänt eller godkänt. Betyget bestäms av en betygsnämnd som utses särskilt för varje avhandling. I betygsnämnden ska ingå tre eller fem ledamöter. En av dessa kan, om det finns särskilda skäl, utses bland personer vilka har fast anknytning till Juridiska institutionen i Göteborg. Beslut om opponent och ledamöter i betygsnämnden fattas av Dekanus vid Handelshögskolan efter beredning i institutionens Forskningsutskott.

Betygsnämnden får tre månader på sig att granska avhandlingen. Betygsnämnden ska pröva om avhandlingen håller tillräcklig kvalitet för att försvaras offentligt. Betygsnämndens ställningstagande ska vara skriftligt motiverat. Betygsnämnden kan komma fram till att avhandlingen kan försvaras, att den inte kan försvaras eller att den inte kan försvaras i föreliggande skick. Har betygsnämnden gjort bedömningen att avhandlingen inte kan försvaras kan Dekanus, efter beredning i Forskningsutskottet, fatta beslut om att uppmana doktoranden att inkomma med ny ansökan om att disputera på ett omarbetat manus inom viss angiven tid, dock tidigast sex månader efter det att beslutet är fattat. Vid detta tillfälle bör nya ledamöter utses i betygsnämnden. Om nämnden kommer fram till att avhandlingen inte kan försvaras i föreliggande skick ska nämnden ta ställning till om den kan omarbetas på ett sätt som gör att avhandlingen kan försvaras inom sex månader. Det är alltid Dekanus, efter beredning i Forskningsutskottet, som slutligen tillstyrker eller avstyrker att avhandlingen ska försvaras offentligt.

Disputation förutsätts ske på manus. Detaljerad beskrivning av riktlinjerna kring disputationen återfinns i Juridiska institutionens rutindokument för utbildning på forskarnivå.

7. Övrigt

I övrigt hänvisas till gällande lagstiftning, riktlinjer vid Göteborgs universitet och vid Handelshögskolans fakultet samt lokala tillämpningsföreskrifter vid Juridiska institutionen.

8. Övergångsbestämmelser

Den reviderade allmänna studieplanen gäller för alla antagna till forskarutbildningen vid Juridiska institutionen från och med det datum då studieplanen antas. För doktorander antagna före ikraftträdande ska en bedömning av hur redan genomförda moment förhåller sig till den reviderade studieplanen göras i varje enskilt fall med särskild hänsyn tagen till hur långt deras forskarutbildning framskridit. Doktorander som är antagna till utbildning på forskarnivå i något av ämnena allmän rättslära, arbetsrätt, bankrätt, EG-rätt, folkrätt, handelsrätt, immaterialrätt, internationell privaträtt, it-rätt, komparativ rätt, konstitutionell rätt, miljörätt, redovisningsrätt, rättsekonomi, rättshistoria, sjö- och annan transporträtt och socialrätt ska ges möjlighet att examineras i det ämne de är antagna i.

Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, ska även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.